

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

14 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de omzetting van Europese richtlijnen inzake biotechnologie

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de informatieverstrekking aan en de sensibilisering van de Vlaamse bevolking ter gelegenheid van de eventuele goedkeuring van de Europese Grondwet

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de opvolging van het Belgische standpunt over de dienstenrichtlijn

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over eventuele initiatieven van de Vlaamse Regering om bij te dragen tot een vreedzame oplossing van de politieke crisis in Oekraïne

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de niet-betrokkenheid van de Vlaamse Regering bij de Belgisch-Nederlandse Conferentie in Den Haag

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

Dinsdag 14 december 2004

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.09 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de omzetting van Europese richtlijnen inzake biotechnologie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer van den Abeelen tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de omzetting van Europese richtlijnen inzake biotechnologie.

De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de biotechnologiesector in Vlaanderen, en zeker in Gent, is zeer belangrijk. Ze stelt minstens 6.000 mensen rechtstreeks tewerk. Over de onrechtstreekse tewerkstelling heb ik geen cijfers. Mevrouw de minister, u bent er zich terdege van bewust dat deze sector een belangrijke rol speelt op het vlak van de economische groei, en vooral van de werkgelegenheid.

Tijdens de vorige legislatuur hadden we er een punt van gemaakt om deze speerpunttechnologie te ondersteunen. Minister Van Mechelen heeft er in het verleden de nodige budgetten voor vrijgemaakt.

Het probleem is dat we, net zoals vroeger, te kampen hebben met rechtsonzekerheid. De meeste re-

gels hierover zijn Europees van aard. De lidstaten worden verzocht om binnen bepaalde termijnen die regelgeving om te zetten in nationale wetgeving. Wat dat betreft zijn er echter drie problemen. In België en vooral in Vlaanderen wordt die regelgeving soms te laat omgezet. Dit geeft aanleiding tot onzekerheid, niet alleen bij de industrie. Investerings worden uitgesteld of worden gedaan in buurlanden. Ik denk daarbij vooral aan de veldproeven met transgene gewassen en de ggo's, waarvoor daarenboven nog geen regeling is getroffen tussen de Vlaamse en federale overheid.

Naast het probleem van de laattijdige omzetting blijft er ook zeer lang onduidelijkheid bestaan over de definitieve tekst van de omgezette richtlijn. De lidstaten hebben immers de mogelijkheid een aantal eigen accenten te leggen. Ook het gebrek aan coördinatie tussen de federale en de Vlaamse overheid geeft aanleiding tot frustraties op het terrein.

Doordat de biotechnologiesector een zeer groot actieterrain bestrijkt, zijn zowel de Vlaamse als de federale overheid bevoegd. Het zou goed zijn als er wat dat betreft een duidelijke lijn wordt getrokken. Nu ontstaat er een tegenstrijdige regelgeving. Ik verwijs hiervoor naar de ggo's. In Vlaanderen is er blijkbaar nog altijd geen antwoord op die zeer strenge richtlijn, waardoor bepaalde zaken bij ons onmogelijk zijn. Als er bepaalde zaden van het ene veld op het andere terecht komen en er 10 percent van dat veld gecontamineerd wordt, dan zakt de prijs van al die gewassen op datzelfde perceel.

Mevrouw de minister, bent u er zich bewust van dat er rechtsonzekerheid is in die sector? Zo ja, wat zult u daaraan doen? Wat zult u doen om de coördinatie tussen de verschillende bevoegde overheden in de toekomst te verbeteren en de tegenstrijdige regelgeving te vermijden? Ik stel deze vraag

van den Abeelen

niet zomaar aan u. U kent de werking van zowel de Vlaamse als de federale overheid.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de bezorgdheid die werd geuit, vinden we ook terug op de andere domeinen. Straks wordt er nog een vraag gesteld over de opvolging van de EU-reglementering. We moeten er ook voor zorgen dat er binnen de Vlaamse Regering geen coördinatieproblemen zijn. In de beleidsnota van de minister bevoegd voor Buitenlands Beleid staan een aantal waardevolle doelstellingen, zoals de 'vinger aan de Europese pols'-tabellen.

Ik sluit me dan ook aan bij de vraag om uitleg. De Vlaamse Regering moet zorgen voor een goede coördinatie tussen haar leden. Daarnaast ben ik het principieel eens met de standpunten over onderzoek en ontwikkeling, en uiteraard ook over de biotechnologie.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ook ik sluit me aan bij de vraag van de heer van den Abeelen. In de sector is er echter ook nog een bijkomend probleem, namelijk dat van het imago.

Als het over ggo's gaat, wordt er nogal gemakkelijk gesproken over 'Frankensteinvoedsel'. Ik bekijk de zaak vanuit een economisch standpunt. Zou het geen goede zaak zijn als er een betere informatie wordt verstrekt aan de bevolking over wat er precies gebeurt? Nu wordt er angst 'gecreëerd'. We moeten trachten die weg te werken. We zouden veeleer de positieve kanten van de sector moeten belichten in plaats van af te gaan op die gruwelverhaaltjes, die in de sprookjeswereld thuishoren.

Mevrouw de minister, wat dat betreft, zou u en zou uw kabinet informatie kunnen verstrekken aan de bevolking over wat ggo's nu precies zijn.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, mijnheer van den Abeelen, u zou me in drie hoedanigheden kunnen ondervragen: als functioneel bevoegd minister, als lid van het Overlegcomité en als minister van Economie, Wetenschap en Innovatie.

De omzetting van de meeste van deze richtlijnen valt onder de bevoegdheid van minister Peeters. Met uw vraag naar de reden van vertraging moet u zich tot hem richten.

Als minister van Economie en Wetenschap kan ik instemmen met uw opmerkingen dat de biotechnologie zowel vanuit economisch als vanuit onderzoeksstandpunt een zeer belangrijke sector is. Dat heb ik als schepen in Gent ook ervaren. Van de 6.000 biotechnologische jobs zitten er een 1.200 in mijn thuisstad. Het is een sector waarin Vlaanderen traditioneel een sterke positie inneemt. De Vlaamse universiteiten hebben heel wat pioniersonderzoekswerk verricht. Dat wordt nog verder uitgebouwd, en vindt steeds meer zijn vertaling in economische activiteit.

De Vlaamse Regering steunt die sector onder andere via het VIB, het Vlaams Instituut voor Biotechnologie. Dit voert hoogkwalitatief biotechnologisch onderzoek uit en staat in voor de vertaling ervan naar economische activiteiten.

Voor de verdere ontwikkeling van die sector is inderdaad een transparant en voorspelbaar regelgevend kader van zeer groot belang. Veel van de wetgeving op dit gebied is inderdaad van Europese oorsprong. De richtlijnen moeten in Belgische of Vlaamse wetgeving worden omgezet. De jongste jaren zijn heel wat nieuwe EU-verordeningen en -richtlijnen gepubliceerd. De huidige federale en Vlaamse Regering hebben beide als beleidslijn dat de Europese richtlijnen "as such" moeten worden omgezet. Dit houdt in dat omzetting zo dicht mogelijk moet aanleunen bij de richtlijn, zonder bijkomende regulering, niet meer, niet minder. Als minister van Economie, Wetenschap en Innovatie zal ik natuurlijk een wakend oog houden op de realisatie van het rechtszekere kader, maar de eigenlijke functionele bevoegdheid zit elders.

Ik ben als lid van de Vlaamse Regering vast lid van het Overlegcomité. Daarin komen de federale overheid, de gewesten en gemeenschappen maandelijks samen. Er wordt telkens een stand van zaken ge-

Moerman

ven en gemaakt van de omzetting van EU-regelgeving. We proberen zo de opgelopen achterstand in te halen. Er zijn nog een aantal concrete uitdagingen om voor de sector het volledige noodzakelijke kader te scheppen. Op Vlaams niveau zijn dat de uitwerking van coëxistentiemaatregelen voor het kunnen telen van gemodificeerde, conventionele en biologische gewassen, evenals de omzetting van de milieuaansprakelijkheidsrichtlijn.

U ziet, dit is een complexe zaak. Wellicht moet u ook nog bij minister Peeters terecht.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik ga minister Peeters zo spoedig mogelijk attenderen op zijn taak. Ik ga hem vragen om de EU-richtlijnen in kwestie om te zetten.

U hebt de vinger op de wonde gelegd. Er is een richtlijn om de veldproeven mogelijk te maken; spijtig genoeg heeft Vlaanderen te strikte voorwaarden opgelegd. We moeten de richtlijn naar de geest en niet naar de letter interpreteren.

Minister Fientje Moerman: Minister Peeters is ermee bezig. De eerste stappen zijn ondernomen voor de omzetting van richtlijn 2004/35/EG.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 14.23 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 14.28 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de informatieverstrekking aan en de sensibilisering van de Vlaamse bevolking ter gelegenheid van de eventuele goedkeuring van de Europese Grondwet

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands

Beleid, Media en Toerisme, over de informatieverstrekking aan en de sensibilisering van de Vlaamse bevolking ter gelegenheid van de eventuele goedkeuring van de Europese Grondwet.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, in het voorjaar van 2005 zal de Europese Grondwet in alle lidstaten van de EU aan de agenda staan. De federale regering zal eerstdaags beslissen of over dit onderwerp al dan niet een referendum zal worden georganiseerd. Mijn vraag staat eigenlijk los van dit eventuele referendum. Het lijkt me namelijk belangrijk deze gelegenheid aan te grijpen om de mensen zo breed mogelijk te informeren over wat de EU vandaag en morgen voor de inwoners van ons land betekent en zal kunnen betekenen.

Spijtig genoeg staan heel wat mensen eerder wantrouwig tegenover de EU. Ze weten onvoldoende wat de EU doet. Ze voelen zich weinig betrokken bij de scharniermomenten waarop over de toekomst van de EU wordt beslist. Mijns inziens, is sinds de invoering van de euro geen grootschalige informatiecampagne over de EU meer opgezet. Over de uitbreiding van de EU of over de inhoud en de relevantie van de Europese Grondwet heeft de overheid weinig gecommuniceerd.

Het gevaar dreigt dat de mensen zich niet langer bij het Europese proces betrokken voelen. Als al deze mensen afhaken, dreigt de noodzakelijke verdere ontwikkeling van de EU te traag te verlopen. De overheid heeft de taak haar burgers beter te informeren en meer bij de EU te betrekken. Een groter geloof in de Europese eenmaking kan de cohesie tussen de Europeanen enkel bevorderen.

Ik besef uiteraard dat het hier in eerste instantie om een federale verantwoordelijkheid gaat. Indien de federale overheid in gebreke zou blijven, moet de Vlaamse overheid, in het belang van de burger, echter haar verantwoordelijkheid opnemen. Aangezien informatie en communicatie centraal staan in de beleidsnota van de minister, ga ik ervan uit dat hij deze bekommernis deelt.

Mijnheer de minister, ik zou u in dit verband een aantal concrete vragen willen stellen. Ten eerste, gaat u akkoord met het belang van een informatiecampagne over de Europese Grondwet? Ten tweede, is dit onderwerp reeds met de federale regering

Poleyn

besproken? Heeft de federale regering reeds plannen om, al dan niet aan een referendum verbonden, een informatiecampagne te organiseren? Ten derde, is de Vlaamse Regering bereid een eigen bijdrage aan deze eventuele informatiecampagne te leveren? Op welke wijze zou u dit dan aanpakken? Welke kanalen zou u gebruiken? Welke timing zou u hierbij naar voren schuiven? Welke middelen zijn hiervoor volgens u beschikbaar?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, ik zou me graag aansluiten bij de bekommernissen van mevrouw Poleyn. De realisatie en de eventuele goedkeuring van een Europese Grondwet mag als een mijlpaal in onze Europese geschiedenis worden beschouwd. Het is verbazingwekkend hoe weinig aandacht eigenlijk aan heel dit proces en aan de bijbehorende maatschappelijke discussie wordt besteed.

Ik ben een gereserveerd voorstander van een volksraadpleging over dit onderwerp. Ik besef evenwel dat deze discussie momenteel op federaal niveau wordt beslecht. Bovendien heeft de Raad van State een aantal opmerkingen gemaakt.

Mijnheer de minister, ik zou u een aantal bijkomende vragen willen stellen. Aangezien dit decretaal vermoedelijk niet mogelijk is, wil ik het hier niet expliciet over een volksraadpleging hebben. Ziet u evenwel mogelijkheden om de bevolking meer bij dit proces te betrekken? Kan de Vlaamse overheid meer doen dan enkel het verstrekken van informatie? Ik vind dit niet voldoende interactief. Kunnen we de inwoners van Vlaanderen op een verregaander wijze bij de eventuele goedkeuring van de Europese Grondwet betrekken?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de bekommernissen die mevrouw Poleyn heeft geuit. Ik veronderstel dat iedereen het erover eens is dat de EU een uniek proces in de Europese geschiedenis vormt. We mogen niet vergeten in welke situatie Europa zich 50 jaar geleden bevond. Dankzij het Europese eenmakingsproces hebben we al veel gerealiseerd. We

hebben komaf gemaakt met de oorlogen tussen de Europese landen. Ik vind het dan ook bijzonder belangrijk dat we dit proces vanuit Vlaanderen nauwgezet blijven opvolgen en ondersteunen.

Ik ben absoluut voorstander van de nieuwe grondwet, niet omdat die ideaal is, maar wel omdat die een stap in de goede richting inhoudt. Het is enorm belangrijk om te proberen de bevolking warm te maken voor en te betrekken bij dit hele proces. Informatie verschaffen, lijkt me het minimum wat we kunnen doen.

We moeten vooral uitleggen wat de EU voor de burgers in Vlaanderen betekent en kan betekenen via de nieuwe grondwet. Voor het eerst krijgen de burgers in de EU de mogelijkheid om zaken zelf rechtstreeks op de agenda te plaatsen. Dat kan via een soort volkspetitionnement dat in de grondwet werd opgenomen: als 1 miljoen burgers van de EU een bepaalde vraag stellen, zal de Commissie verplicht zijn om een wetgevend initiatief te nemen. De nieuwe grondwet werkt dus mee aan het democratiseringsproces van onderuit.

Ik sluit me graag aan bij de vraag van mevrouw Poleyn. Er moet op zijn minst een informatiecampagne komen naar aanleiding van de Europese Grondwet.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ook ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Poleyn. Aan het publieke klimaat kunnen we goed aanvoelen dat men bezig is met Europa en meer bepaald met de twee grote dossiers: de EU-grondwet en de toetreding van Turkije. Naast de juridische argumenten om niet over te gaan tot een nationaal referendum of een volksraadpleging, komt steevast de vrees bovendrijven dat de beide debatten zouden worden vermengd. We mogen daar geen angst voor hebben.

De N-VA staat volledig achter een volksraadpleging – of hoe die ook genoemd moet worden. In het beleid en in de beleidsnota reikt u ons reeds een aantal denksporen aan om Europa dichter bij het parlement en bij Vlaanderen te brengen. We moeten deze gelegenheid benutten om Europa dichter bij de Vlaamse burgers te brengen. Ik kijk met veel belangstelling uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Mijnheer de minister, in persoonlijke naam wil ik nog kwijt dat de goedkeuring van de Europese Grondwet ongemeen belangrijk is, maar dat ook een debat mogelijk moet zijn. Iedereen moet het politieke recht hebben om voor- of tegenstander te zijn van de Europese integratie. Bovendien moeten ook de voorstanders van de Europese integratie het recht hebben om zich voor of tegen de Europese Grondwet uit te spreken.

Er zijn diverse modellen van Europese samenwerking mogelijk. We mogen toch niet zonder al te veel discussie in een gedwongen enthousiasme – een soort “pensée unique” – terechtkomen, dat altijd staat voor de EU, voor de uitbreiding en voor meer bevoegdheden. We moeten kritisch blijven. Het doorschuiven van bevoegdheden naar Europa, betekent niet noodzakelijk dat die bevoegdheden beter of efficiënter worden ingevuld.

We betreuren het dan ook dat de volksraadpleging, het referendum of de consultatie van de bevolking, zeer moeilijk ligt. Niet alleen de opmerkingen van de Raad van State wegen zwaar door, maar ook die van de PS, want die partij ziet in een referendum over dit thema een precedent voor referenda over andere thema's, waarbij ze schrik heeft voor de resultaten.

Het voordeel van een volksraadpleging is dat het tot een echt debat bij de bevolking leidt. In landen waarin zo iets goed wordt georganiseerd, zijn er jacomités en neen-comités, die beide over evenveel middelen beschikken en de kans krijgen om alle voor- en nadelen van een bepaald onderwerp aan de bevolking voor te leggen. Als we tot een volksraadpleging kunnen overgaan, hetzij federaal, hetzij op Vlaams niveau, staan we daar volledig achter.

Mevrouw Poleyn, een informatiecampa­gne is iets helemaal anders, want via een informatiecampa­gne wordt het debat weggehaald bij de bevolking. Ik ken de informatiecampa­gnes van de EU. In elk gemeentehuis of officieel gebouw is de informatie van de EU in overvloed aanwezig. Er zijn weinig internationale organisaties die zichzelf zo overvloedig presenteren aan de bevolking als de EU. Net de afwezigheid van elke vorm van debat over essentiële thema's zoals de Europese Grondwet of de toetreding van Turkije, waarvan men aanvoelt dat een groot deel van de bevolking tegen is, maar die men koste wat het kost wil doorzetten, wekt

frustratie bij de bevolking, die zich van de EU afkeert.

Mijnheer de minister, wij zijn voorstander van een volksraadpleging en een echt debat. Een eenzijdige informatiecampa­gne lijkt me echter geen prioritaire taak voor de overheid.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank u voor alle vragen over dit uiterst belangrijke thema. Ik ga niet in op de vragen die niet tot de kern van de vraag behoren. Zijd­delings werd de problematiek van het referendum aangekaart. Het kwam ook aan bod in de betogen van de heer Loones en van de voorzitter.

Er is het juridisch aspect. We kennen de houding van de Raad van State. Die is trouwens niet nieuw, ook al doet de federale overheid alsof dat wel het geval is. Het betreft een herhaald standpunt van de Raad van State, dat werd overgenomen door degenen die een voorstel tot herziening van de Grondwet hebben ingediend. Zij hebben zich aangesloten bij het standpunt van de Raad van State dat ook een niet-bindende volksraadpleging in ons constitutioneel bestel niet kan. In het nieuwe advies heeft de Raad van State dan gesteld: zie je wel dat het niet kan, ook het parlement zegt het.

We zitten dus in een vicieuze cirkel. Die heeft te maken met onze grondwettelijke bepaling dat alle macht uitgaat van de natie en dat de parlementen de natie vertegenwoordigen. Alleen het representatieve systeem wordt conform onze Constitutie geacht. Dat is een juridisch debat. Voor het overige is dit een zaak van het parlement.

Los van de vraag of er al dan niet een referendum moet worden gehouden, moet de betrokkenheid van de bevolking worden nagestreefd. De informatieverplichting is daarbij, volgens mij persoonlijk, niet het belangrijkste. Zoals onder andere de heer Glorieux daarnet heeft gezegd, zou er een interactiviteit, een betrokkenheid moeten ontstaan.

Jammer genoeg ben ik een van de oudsten in de zaal. Ik heb nog de tijd meegemaakt dat er in zowat elke gemeente een Hendrik Brugmanscomité was, waarin de mensen wel actief waren voor Europa. Maandelijks werden er vergaderingen gehouden en kwamen Europese thema's aan bod. Iedereen

Bourgeois

kwam daarop af. Die tijd is echter voorbij. De bezieling is weg. De overheid kan zo iets niet opleggen. We kunnen alleen maar hopen en verwachten dat de mensen daar opnieuw meer bij worden betrokken.

Het is moeilijker om erbij te worden betrokken. De bezieling van het Europa van na de oorlog is er niet meer. Men leefde toen ook in de sfeer van de Koude Oorlog. De eenmaking van Europa was een antwoord op Wereldoorlog II. Europa evolueert nu meer en meer naar – en ik besef dat ik er een karikatuur van maak – een vrijhandelszone. Het politieke project komt daardoor in de verdrukking.

Het is belangrijk dat er een opbouw gebeurt van onder uit. Dit staat ook in de beleidsnota. De burgers kunnen enkel bij de politiek worden betrokken als er vanuit de basis wordt vertrokken. Dit betekent dat de subsidiariteit op elk moment wordt gehuldigd. Dat is ook hetgeen de Vlaamse Regering heeft gedaan inzake de Bolkestein-richtlijn.

Wij gaan ervan uit dat hetgeen in Hoogde of Lichtervelde kan worden beslist, ook best daar wordt behandeld, en dat wat in Vlaanderen moet worden beslist, daar moet worden besproken. Voor Europa geldt hetzelfde. Via de subsidiariteit kan de betrokkenheid groter worden.

Het is belangrijk dat ook het parlement zijn rol speelt. Als we ervan uitgaan dat een referendum juridisch-constitutioneel niet kan, dan moet het parlement het debat voeren. Ik zal de zaak hier voorleggen. De intensiteit waarmee het debat wordt voorbereid en gevoerd, kan bijdragen tot de betrokkenheid van de burger. Ook de media moeten hun rol spelen.

We gaan er nogal snel aan voorbij dat hier de vertegenwoordiging van het volk zit. In februari en maart wordt hier hopelijk gedebatteerd over de ratificering van het Europees grondwettelijk verdrag. De mate waarin dat debat wordt gevoerd, kan bepalend zijn voor de betrokkenheid van de bevolking. We moeten er met zijn allen voor zorgen dat het debat op een goede manier wordt gevoerd en dat er klemtonen worden gelegd waar mensen oren naar hebben.

Mevrouw Poleyn, ik ben het met u eens dat Europa heel vaak op een negatieve manier wordt benaderd, op het moment dat er knelpunten opduiken.

Naarmate de zaak evolueert, zal elke beroepsgroep wel een knelpunt vinden. Over de echt grote opties wordt er echter weinig gediscussieerd.

De overheid heeft inderdaad een taak inzake de informatie. De federale regering heeft plannen voor een informatiecampagne. Op 23 november organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een coördinatievergadering in verband met de campagne over de Europese Grondwet. We werden daarop vertegenwoordigd door een ambtenaar van de administratie Buitenlands Beleid.

Ook Europa plant een informatiecampagne. Niet alleen in Vlaanderen houdt men van acroniemen. Europa heeft een kredietlijn geopend in het kader van Prince, het Programme d'Information du Citoyen Européen, het voorlichtingsprogramma van de Europese Unie. Iedere lidstaat moet zorgen voor een eigen invulling om de actie van de EU mee uit te voeren. Dat geldt ook voor de Belgische overheid.

Er circuleren al enkele voorstellen waarop de campagne zou kunnen worden gebaseerd. Het gaat bijvoorbeeld om publieke debatten, waarbij ook de Europese parlementsleden kunnen worden ingeschakeld.

Mijnheer de voorzitter, ik weet dat ik geen bevoegdheid heb over het Vlaams Parlement. Toch zou het boeiend kunnen zijn de Europese parlementsleden ook in het Vlaams Parlement bij de zaak te betrekken. Op het federale niveau gebeurt dit al, zij het met wisselend succes. Het zou goed zijn dat we die band tussen Vlaanderen en Europa ook proberen te leggen. Er wordt eveneens gedacht aan acties gericht op scholen en jongeren.

Momenteel onderzoekt de federale overheid de verschillende mogelijkheden op het vlak van haalbaarheid, effectiviteit en efficiëntie. Ikzelf heb daar geen groot budget voor. De middelen zijn onvoldoende om over de Europese Grondwet een massale campagne te voeren. Er is een basisallocatie voor de ondersteuning van het Vlaams imago in binnen- en buitenland. Eventueel zou daarvan een deel hieraan kunnen worden gespendeerd. Dit zal echter nooit het verschil kunnen maken.

Gezien de beperktheid van de middelen, moeten we ons meer richten op de niet-materiële manier, door bijvoorbeeld een zo sterk mogelijk debat in

Bourgeois

het parlement te voeren, te trachten er andere mensen bij te betrekken, zodat de Vlamingen weten dat Europa een invloed heeft op hun situatie.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota heb ik al gezegd dat het parlement nog meer zal worden betrokken bij Europa. Als de grondwet wordt goedgekeurd, zal er van elk Europees wetgevend initiatief een doorstroming zijn naar de deelstaten voor wat hun bevoegdheden betreft. De vraag zal dan onmiddellijk worden gesteld of die wetgevend initiatieven al dan niet compatibel zijn met het subsidiariteitsbeginsel. Zodra op politieel en gerechtelijk vlak één vierde van de parlementen stelt dat daarover een probleem is, dan moet Europa zijn huiswerk overdoen. Voor wat andere materies betreft, gaat het om één derde.

Als we er de kans toe krijgen, zullen we bijna verplicht worden om hierover te debatteren. Ook op andere vlakken kunnen we meer doen. Dat is een opgave voor ons. Hoe meer wij debatteren en ons aangesproken voelen over wat Europa doet, hoe meer de mensen erbij betrokken zullen zijn. Alles hangt af van de mate waarin wij erin slagen ons werk tot bij de kiezers te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, waar ik ook ten volle achter kan staan. Het was inderdaad niet mijn bedoeling te pleiten voor allerlei foldertjes die veel geld kosten maar in de kast blijven liggen.

Inderdaad, door hier het debat te voeren en het op andere plaatsen te laten dragen door de maatschappij, ook via de media, kunnen we komen tot een verdieping van het Europese project bij de mensen en kunnen we vermijden dat het tot een zwart-witdiscussie komt. Dat zou bij een referendum wel gebeuren. Er zouden een campagne voor en een campagne tegen worden gevoerd, maar dat zou niet noodzakelijk tot een verdieping leiden.

Ik neem graag uw aanbod aan om daar verder aan te werken in deze commissie en op andere plaatsen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de opvolging van het Belgische standpunt over de dienstenrichtlijn

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de opvolging van het Belgische standpunt over de dienstenrichtlijn.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in twee fasen leerden we dat de Vlaamse Regering een genuanceerd standpunt heeft geformuleerd over het voorstel van dienstenrichtlijn, de Bolkesteinrichtlijn genoemd. Het standpunt werd doorgegeven aan de federale regering voor de vergadering van de EU-ministers van Economie op 25 november.

In de kranten konden we vernemen dat de federale regering veel moeite had om tot een gezamenlijk standpunt te komen. Uiteindelijk bleek ook dat de gewesten erin geslaagd zijn op de valreep hun standpunten te laten doorgaan als Belgische standpunten, en ze dus op te dringen aan de federale regering – wat niet altijd slecht is – zodat België toch nog kon deelnemen aan de Europese discussie over deze dienstenrichtlijn.

In de praktijk blijkt dat echter op een wat vreemde manier te worden toegepast. Aangezien u het Vlaams Parlement regelmatig wilt informeren over de Europese agenda, wil ik u vragen in welke mate het standpunt van de Vlaamse Regering is gevolgd in het federale standpunt dat tijdens die vergadering werd verdedigd. Wat is de volgende stap in de besluitvorming over deze richtlijn op Europees niveau? Hoe bereidt de Vlaamse Regering zich daarop voor?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Op 1 oktober en op 12 november heeft de Vlaamse Regering een standpunt ingenomen over de richtlijn-Bolkestein. We hebben dat standpunt onmiddellijk bezorgd aan de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken, die in dit soort dossiers een coördinerende rol speelt.

Bourgeois

Op 23 november was er een vergadering bij de FOD Buitenlandse Zaken, waar het Vlaams standpunt nogmaals mondeling is uiteengezet. Toen bleek dat er nog geen federaal standpunt was over de positie die België zou innemen op de raad voor groei en concurrentievermogen, die zou bijeenkomen op 25 en 26 november.

De vertegenwoordigers van de gewesten en de gemeenschappen zijn nog diezelfde dag bijeengekomen op het kabinet van minister-president Leterme en hebben een akkoord bereikt over een gemeenschappelijk standpunt. Daarin zijn de sleutelementen van het Vlaams standpunt soms letterlijk overgenomen. Dat standpunt hebben we bezorgd aan de federale overheid. 's Anderendaags was er kernkabinet.

Het Belgische standpunt is op de raad voor groei en concurrentievermogen vertolkt en verdedigd door minister Marcourt van de Waalse regering. Dit was eigenlijk hetzelfde als het standpunt dat de gewesten en gemeenschappen, op enkele details na, gezamenlijk hadden ingenomen.

De Europese Commissie wil het voorstel van dienstenrichtlijn in 2005 door de Raad en door het Europees Parlement laten goedkeuren. Binnen de Europese Unie wordt dit vrij algemeen als onrealistisch gezien. Daar zijn enerzijds politieke redenen voor. In het Europees Parlement worden immers heel wat bezwaren en opmerkingen geformuleerd bij die richtlijn. Anderzijds zijn er ook procedurele redenen. Het gaat om een voorstel van richtlijn dat conform de medebeslissingsprocedure in artikel 251 van het verdrag moet worden behandeld.

Zelfs als er tegen midden 2005 een politieke beslissing wordt genomen over dit voorstel, kan de tweede lezing in het Europees Parlement hoogstwaarschijnlijk niet voor oktober 2005 plaatsvinden. Begin 2006 kan het dossier opnieuw geagendeerd worden op de Raad. In het slechtste geval volgt dan nog een conciliatieprocedure die geruime tijd kan aanslepen. De richtlijn kan dan in het beste procedurele geval worden aangenomen in september 2006.

Aangezien echter het Europees Parlement nog steeds niet is begonnen met de eerste lezing van het voorstel, is de kans zeer klein dat het vooropgestelde tijds kader van de Europese Commissie zal worden gehaald.

Het huidige Nederlandse voorzitterschap heeft zich de afgelopen maanden beperkt tot de artikels-gewijze besprekingen tijdens twee lezingen van dit voorstel van richtlijn. Het Luxemburgs voorzitterschap, dat start op 1 januari 2005, heeft zijn prioriteiten terzake nog niet bekendgemaakt. De kans is echter groot dat dezelfde werkwijze wordt gevolgd, parallel met de werkzaamheden van het Europees Parlement.

De Vlaamse Regering zal de werkzaamheden in het Europees Parlement op de voet volgen. Ze zal zich ten volle blijven engageren voor de verdere behandeling van dit dossier in de Raad en voor de verdediging van haar standpunt tijdens de voorbereidende vergaderingen op Belgisch en Europees niveau. Indien een verdere impactstudie waartoe de opdracht werd gegeven aan de Vlaamse administratie, of de werkzaamheden in de Raad hiertoe aanleiding zouden geven, zal de Vlaamse Regering tijdig haar standpunt verder verfijnen. Onder meer dankzij de maandelijkse agendering op de vergaderingen van de Vlaamse Regering kunnen die dossiers blijvend opgevolgd worden. Ik zal de Vlaamse Regering stelselmatig op de hoogte houden van de evolutie in dit dossier.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik zal dit dossier blijven opvolgen. Ik ben vooral benieuwd naar het Belgisch standpunt tijdens de volgende vergaderingen, rekening houdend met het verschillend standpunt aan Vlaamse en Waalse kant.

Kunnen wij over die impactstudie beschikken?

Minister Geert Bourgeois: Zodra die studie klaar is, zal ik ze aan de commissie bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over eventuele initiatieven van de Vlaamse Regering om bij te dragen tot een vreedzame oplossing van de politieke crisis in Oekraïne

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over eventuele initiatieven van de Vlaamse Regering om bij te dragen tot een vreedzame oplossing van de politieke crisis in Oekraïne.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de situatie in Oekraïne is de laatste weken zeer breed uitgesmeerd geweest in de media. Onlangs werd na een medisch onderzoek in een Oostenrijks ziekenhuis duidelijk dat de presidentskandidaat van de oppositie wel degelijk was vergiftigd.

Oekraïne is een van de grootste landen aan de nieuwe buitengrenzen van de uitgebreide Europese Unie. Sinds de recente presidentsverkiezingen staat het land aan de rand van een burgeroorlog. De verschillende internationale waarnemers hebben heel wat gevallen van verkiezingsfraude vastgesteld, niet enkel tijdens de verkiezingen maar ook tijdens de pre-electurale periode. Zo is er gesjoemeld met de samenstelling van kieslijsten. Overheidsmiddelen werden aangewend voor de persoonlijke propaganda van één kandidaat. Intussen is duidelijk dat een andere kandidaat vergiftigd werd.

Als gevolg van deze toestand kwamen overal in het land mensen op straat. Er worden al weken lang waken georganiseerd als protest tegen de verkiezingsfraude. Dit protest, dat tot nu toe vreedzaam is verlopen, is historisch. Het is nog niet zo lang geleden dat Oekraïne deel uitmaakte van de Sovjet-Unie. De burgers krijgen nu voor het eerst de kans om zich politiek te uiten.

Twee weken geleden bespraken we de beleidsnota Buitenlands Beleid. Daarin staat dat Vlaanderen als welvarende deelstaat kan bijdragen aan een van onderuit opgebouwde EU en aan een rechtvaardige en vreedzame internationale gemeenschap. Vlaanderen zou nieuwe sporen van samenwerking

kunnen verkennen, vooral tegenover de nieuwe buurlanden van de EU, waaronder Oekraïne. De samenwerking zou vooral gericht zijn op capaciteitsopbouw en institutionele, democratische en economische versterking. De nadruk zou worden gelegd op het bevorderen van het democratiseringsproces met in het bijzonder het beheersen en managen van conflictsituaties en politieke stabiliteit. De huidige situatie in Oekraïne vormt natuurlijk een ideale gelegenheid om deze Vlaamse beleidsintenties in de praktijk om te zetten. Ik sta daar voor 100 procent achter.

Zouden we van de gelegenheid die zich nu jammer genoeg voordoet, geen gebruik maken om bij te dragen aan de democratisering in Oekraïne? We kunnen op die manier de oplossing van een conflictsituatie bevorderen. Welke initiatieven ziet u als mogelijkheid?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik sluit me aan bij de vraagsteller, mijnheer de voorzitter. Ik heb in die zin al vragen gesteld aan minister Moerman, mijnheer de minister, want het gaat in de eerste plaats om handelsbetrekkingen.

In de vorige legislatuur heeft de commissie voor Economie een zending naar Oekraïne gedaan. Uit de veelvuldige contacten is toen gebleken dat we veel affiniteit hebben met dit grote land dat binnenkort aan Europa grenst. We hebben toen over het hele parlement heen een resolutie aangenomen waarin we ons uitspraken voor een intensifiëring van die contacten. Het ging voornamelijk over handelsbetrekkingen, maar ik haal er één element uit. Er is vroeger een onderwijsakkoord geweest tussen België en Oekraïne. De resolutie bevatte onder meer de vraag om nieuwe samenwerkingsakkoorden af te sluiten met Oekraïne voor onderwijs en vorming.

U bent bevoegd voor Buitenlands Beleid. U zou daar een rol in kunnen spelen. We zouden dit in theorie met om het even welk land kunnen doen, maar met Oekraïne hebben we al enigszins een band. Vlaanderen begrijpt de problemen en uitdagingen van Oekraïne. Er leven ook twee bevolkingsgroepen samen.

Een grote hindernis om toen te komen tot samenwerking op bedrijfsniveau was de semi-corrupte

Loones

situatie en sfeer waarin men zich moet begeven om in contact te komen met de overheidsinstanties. We mogen dat gerust zeggen, de Oekraïners zeggen het zelf.

Wat zich nu afspeelt in Oekraïne kan tot een oplossing leiden. Ik voel het enthousiasme van die brede basisbeweging. Het doet me denken aan Belgrado na de verkiezingen in 2000. Ik heb daar toen verkiezingswaarneming mogen doen. Daar zijn dagen- en wekenlange optochten op gevolgd van tweehonderd- à driehonderdduizend mensen om zich te verzetten tegen Milosevic. Dat heeft mede geleid tot de oplossing in die regio. We mogen deze kans niet missen in Oekraïne.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me uitdrukkelijk aan bij de vraagsteller. Ik wou zeggen dat Oekraïne tot een paar maanden geleden slechts bekend was van een paar opkomende voetbalploegen, en dat het nieuws pas tot in dit huis doorsijpelt sinds de media het hele land in de schijnwerpers hebben geplaatst. Zoals de heer Loones vertelde, klopt dat niet. We hadden tijdens de vorige legislatuur al een zending. Dat was ik even vergeten.

Ik ben zeer aangenaam verrast dat – ondanks de onwaarschijnlijk criminele daad van vergiftiging van presidentskandidaat Joesjtsjenko – daar nog altijd geen geweld uitbreekt. Ik hou elke dag opnieuw mijn hart vast: wat gaat er nu weer naar boven komen? En hoe gaat het volk reageren?

Ik vind het democratiseringsproces, de steun die Vlaanderen hieraan zou kunnen verlenen en de punten die de heer Loones net naar voren heeft gebracht dan ook zeer belangrijk. Ik zou hier eigenlijk geen bijkomende vraag willen stellen, maar een oproep willen lanceren.

Vorige week hebben de politieke fracties in het Vlaams Parlement de schriftelijke vraag van de Oekraïense diaspora gekregen om waarnemers naar de komende presidentsverkiezingen te sturen. Het is uiteraard niet eenvoudig om op tweede kerstdag mensen naar Oekraïne te sturen. Bovendien beschikt het Vlaams Parlement momenteel niet over de mogelijkheid om een dergelijke missie te zenden.

Ik heb dit onderwerp namens mijn fractie op de agenda van het Bureau laten plaatsen. Als ik het goed heb begrepen, zou dit punt volgende week aan bod komen. Aangezien het dan allicht al te laat zal zijn om nog mensen naar ginds te sturen, zal mijn fractie het Bureau een tweede voorstel voorleggen. Tijdens het eerstvolgende overleg van de parlementsvoorzitters zou de voorzitter van het Vlaams Parlement de mogelijkheid ter sprake moeten brengen om vanuit de regionale parlementen mensen aan te duiden om de zendingen van de OVSE of de WEU te vergezellen. Ik heb me laten vertellen dat dit op zich niet onmogelijk is, maar dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat voor de aanduiding van de deelnemers aan dergelijke zendingen willen blijven instaan omdat ze zelf over voldoende kandidaten beschikken. In de federale logica van ons land lijkt het me evenwel logisch dat de deelstaatarlamenten ook over de mogelijkheid moeten beschikken om buitenlandse waarnemers te sturen.

Ik zou de leden van deze commissie willen oproepen om deze vraag te ondersteunen en om de afgevaardigden van hun eigen fractie in het Bureau of in het Uitgebreid Bureau hiervan op de hoogte te stellen.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, ik zou even willen inpikken op de woorden van de heer Roegiers. Gisteren heeft het Bureau van het Vlaams Parlement besloten dit punt op de agenda van het eerstvolgende overleg van de parlementsvoorzitters te plaatsen. Alle aanwezigen waren het er gisteren alvast over eens dat het Vlaams Parlement logischerwijze bij dergelijke zaken zou moeten worden betrokken.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, ik zou me willen aansluiten bij de opmerkingen van de vorige sprekers. In feite heeft de heer Roegiers reeds gezegd wat ik zelf naar voren wilde brengen.

In het Bureau van het Vlaams Parlement lijkt een consensus over het belang van internationale waarnemers te bestaan. We hebben recent kunnen vaststellen dat dergelijke waarnemers bij lokale

Poleyn

verkiezingen een belangrijke rol kunnen vervullen. We moeten eens onderzoeken op welke manier het Vlaams Parlement die rol kan opnemen. Ik weet niet zo goed via welke kanalen dit zou moeten gebeuren. Ik stel dan ook voor om vanuit deze commissie een officiële vraag te stellen aan de personen en aan de diensten die hiervoor zouden kunnen worden aangesproken.

Het zal ons allicht niet meer lukken om voor tweede kerstdag een zending naar Oekraïne te organiseren. Indien we in de toekomst wel de mogelijkheid willen hebben om Vlaamse volksvertegenwoordigers op buitenlandse zending te sturen, moeten we evenwel over een kader beschikken.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn, ik vrees dat slechts weinig Vlaamse volksvertegenwoordigers zin hebben om op tweede kerstdag op stap te gaan in Oekraïne.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik ben alvast geïnteresseerd. Het gaat er trouwens niet om wie ditmaal aan de zending zou kunnen deelnemen. Het gaat hier om een inhoudelijk punt. De minister heeft verklaard dat hij het Vlaams buitenlands beleid ernstig wil opvatten. Deze commissie heeft eveneens verklaard dat ze dit beleid ernstig zou opvolgen. Ik vind het dan ook een beetje vreemd dat enkel het beweerdelijk reeds overbevraagde federale parlement dergelijke zendingen organiseert.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Voor in het geval iemand het verslag van deze vergadering ooit zou lezen, wil ik nog een klein eresaluut brengen aan de man die de Oekraïense missie destijds heeft geleid, de heer Ramoudt. Hij maakt niet langer deel uit van het Vlaams Parlement, maar hij beschikt over buitengewone connecties in Oekraïne. Hij kent deze streek zeer goed, hoewel zijn aandacht meer naar de Krim en naar Sebastopol dan naar Kiev uitgaat. Een andere man die, naast de reeds vermelde voetballers, naam heeft gemaakt als Oekraïner is de heer Doroshenko, die tot voor kort in het SMAK werkte. Deze voorbeelden tonen aan dat het de moeite waard is met Oekraïne kennis te maken.

Verkiezingsmissies hebben eigenlijk meer nut dan enkel het uitoefenen van een zekere controle. Op het verloop van de verkiezingen hebben deze missies vaak geen grote invloed. Ze bieden de deelnemers echter de kans om op bijzonder korte termijn heel wat politieke contacten te leggen. De deelnemers aan een dergelijke missie krijgen een heel andere kijk op het land dat ze bezoeken. Ik vind uiteraard dat de vertegenwoordigers van het Vlaamse volk tijdens een verkiezingsperiode de mogelijkheid moeten hebben om kennis te maken met de vertegenwoordigers van een ander volk of met de andere politieke actoren in een land.

De voorzitter: Alvorens de minister aan het woord te laten, zou ik nog drie persoonlijke opmerkingen willen maken.

Op dit ogenblik voltrekt zich een merkwaardige evolutie. Bij het vallen van de Berlijnse muur en van het communisme in 1989 verwachtten en hoopten wij dat heel het toenmalige Oostblok, met inbegrip van Rusland, aansluiting bij West-Europa zou vinden. Gedurende een bepaalde tijd zijn al deze landen die richting uitgegaan. Nu stellen we evenwel vast dat zich een duidelijke tegenbeweging aandient. Rusland zet zich weer wat meer van het Westen af en manifesteert zich weer als een machtsblok.

Ingevolge deze evolutie is in heel het overgangsbied een nieuwe koude oorlog op gang gekomen. In Oekraïne is dit zeer duidelijk. In Wit-Rusland kan het regime zich enkel met behulp van de vrij openlijke Russische steun overeind houden. Rusland heeft nog steeds een grote invloed op de situatie in Moldavië. Rusland steunt pro-Russische bewegingen in de Georgische autonome republiek Abchazië en in de regio Zuid-Ossetië. In Litouwen zijn de recentste verkiezingen door iemand van Russische afkomst gewonnen en neemt de Russische invloed weer toe. Rusland heeft de internationale fora over de positie van de Russische minderheden in Estland en in Letland zwaar aangevallen. Tien tot vijftien jaar geleden dachten we dat Rusland aansluiting zou vinden bij West-Europa, maar nu merken we dat een heel nieuwe breuklijn ontstaat. Het is belangrijk om die verandering goed op te volgen.

Het is erg jammer voor een land als Oekraïne, waarvan de achtergrond, de geschiedenis en de cultuur veel dichter bij Europa aanleunen dan van

Voorzitter

Turkije, dat een volwaardig lidmaatschap van de EU niet ter sprake kan komen. Oekraïne zal zelfs op lange termijn slechts genoeg moeten nemen met het zogenaamde bevoorrechte partnerschap. Alle argumenten die gebruikt worden voor Turkije, behalve het argument dat het islamitisch is, maar dat lijkt me veeleer een argument tegen, over een land als brugfunctie en over het lidmaatschap van de EU als stabiliserende factor, gaan eerder op voor Oekraïne dan voor Turkije.

We moeten vanuit Vlaanderen proberen om de evolutie in Oekraïne te volgen en te ondersteunen. Het is evenzeer belangrijk dat de EU zo veel mogelijk uit één mond spreekt. Het kan niet dat de 25 lidstaten afzonderlijk, de EU, de OVSE, een aantal andere organisaties en de verschillende regio's alle in gespreide slagorde optreden. De andere kant krijgt vanuit één welbepaalde, goed georganiseerde hoek steun: het Kremlin in Rusland. Ik pleit ervoor dat elk Vlaams initiatief – dat ik toejuich – goed wordt besproken en wordt gekaderd in de Europese initiatieven.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, uw woorden geven uiting aan eenzelfde bezorgdheid. Ook ik sluit me aan bij de afschuw die werd uitgesproken bij de meer dan waarschijnlijke vergiftigingsaanslag op de heer Joesjtsjenko. De aanslag toont aan hoe precair en gevaarlijk de situatie is. Toch zijn er tekenen die wijzen op een kentering ten gunste van de democratie. Waarschijnlijk zal die intern ontstaan. De heer Loones heeft erop gewezen dat er een echte volksbeweging is ontstaan. De mensen gaan op cruciale momenten niet van de straat weg. Er is hoop dat de hele evolutie op een democratische manier zal verlopen. De signalen wijzen erop dat ook Rusland zich zal neerleggen bij de democratische wil. Natuurlijk zit er veel ruimte tussen theorie en praktijk. Het is daarom belangrijk dat we minstens uiting geven aan onze bezorgdheid.

We moeten echter meer doen dan dat. Zo wordt gesuggereerd dat, indien het voorstel wordt aanvaard, het Vlaams Parlement probeert om aanwezig te zijn bij de verkiezingen. De organisatie daarvan lijkt me een huzarenstukje. Misschien kunnen we speculeren dat er op federaal niveau

niet voldoende mensen zullen worden gevonden om die dag als waarnemer op te treden, waardoor een aantal mensen van dit parlement mee kunnen gaan. De controle is belangrijk omwille van het signaal van betrokkenheid, aanwezigheid en steun van het westen. Dit is een zaak van het parlement. Het zou mooi zijn als het lukt om dit nog te organiseren. De belangen in dit dossier zijn immers heel groot. We volgen met meer dan gewone aandacht de evolutie ter plaatse.

De heer Van Overmeire had het over de evolutie van de houding van de Sovjet-Unie en Rusland onder Gorbatsjov, Jeltsin en Poetin. Die evolutie is inderdaad opmerkelijk. Hij pleit ervoor dat de EU met één mond zou spreken. U begrijpt dat het niet onder mijn bevoegdheid valt om een uitspraak te doen over dat verzoek.

Het is inderdaad belangrijk dat de EU haar betrokkenheid zou tonen. Die betrokkenheid moet trouwens ook blijven bestaan na de tweede ronde van de presidentsverkiezingen op 26 december. In mijn beleidsnota besteed ik hieraan aandacht. Zelfs met de weinige middelen die voorhanden zijn, denk ik toch dat we iets kunnen doen. De heer Loones heeft er reeds op gewezen dat ook mijn voorganger, mevrouw Ceysens, steun heeft verleend aan een project dat uitging van VOKA-Antwerpen en dat loopt tot eind 2005. Het houdt een administratieve, economische, projectmatige samenwerking in.

We volgen de evolutie op de voet. We wachten af wat op 26 december gebeurt. Het zou sterk zijn als het Vlaams Parlement als waarnemer naar het land trekt. Ik hoop dat het resultaat van de verkiezingen van die aard is dat we nog bijkomende versterking kunnen bieden voor de administratieve en democratische opbouw van het land. Gisteren had ik een bijeenkomst met ambassadeurs van Centraal- en Oost-Europa. Vlaanderen heeft vroeger een soortgelijke politiek gevoerd tegenover een aantal van die landen die toen tot de buitengordel behoorden. Die landen zijn ons nog steeds dankbaar. Vlaanderen is daardoor trouwens een begrip voor die mensen, ook al is Vlaanderen maar een deelstaat. Ze zijn het niet vergeten wat Vlaanderen heeft gedaan. Nu kijken ze uit naar andere vormen van samenwerking. Diverse ambassadeurs hebben voorgesteld om met het oog op de betrekkingen met de nieuwe buitengordel, te werken via trilaterale samenwerkingsverbanden. Ik vind dat een

Bourgeois

heel goed idee, en de moeite waard om te onderzoeken.

In elk geval hoop ik een bijdrage te kunnen leveren voor de economische en politiek-democratische uitbouw. Voor 2005 is voor de landen van de buitengordel op allocatie 30.05 een bedrag van 350.000 euro ingeschreven. Dat is niet reusachtig veel, maar dat moet toch volstaan om een bijdrage te leveren aan het democratiseringsproces. Ik heb de administratie opgedragen te onderzoeken hoe we dat zo snel mogelijk kunnen doen. Die landen vragen meer en meer samenwerking inzake capaciteitsuitbouw op het vlak van toerisme, administratie, onderwijs en vorming. Het zijn terreinen waarover Vlaanderen over veel expertise beschikt.

Onze inbreng moet niet altijd gepaard gaan met enorme bedragen om toch belangrijke effecten te genereren. Onze beperkte middelen nopen ons trouwens om goed na te denken over onze inbreng, en ik zal dat ook doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de niet-betrokkenheid van de Vlaamse Regering bij de Belgisch-Nederlandse Conferentie in Den Haag

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de niet-betrokkenheid van de Vlaamse Regering bij de Belgisch-Nederlandse Conferentie in Den Haag.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de Vlaamse Regering hecht terecht veel belang aan de relaties en de samenwerking met Nederland. Mijn vraag is ingegeven door het antwoord dat de minister mij in oktober heeft bezorgd op een

schriftelijke vraag. Het antwoord was ad rem, al heeft het nieuwe vragen opgeroepen.

Het gaat over de derde Belgisch-Nederlandse Conferentie, die op 27 en 28 september in Den Haag heeft plaatsgevonden. Het thema was een betere samenwerking met het oog op een grotere invloed in de ondertussen al 25 lidstaten tellende EU. Iedereen is het erover eens dat dit geen onbelangrijk thema is.

Gezien de Vlaamse bevoegdheden inzake het buitenlands beleid ware het logisch geweest als de Vlaamse Regering aan die conferentie zou hebben deelgenomen. Dat is niet gebeurd. In het schriftelijke antwoord van de minister staat er: 'Geen enkel lid van een deelstaatregering nam aan deze conferentie deel.' De belangrijkste reden daarvoor is volgens de minister het feit dat de deelstaten op geen enkele manier betrokken waren bij de voorbereiding van de conferentie. Bovendien waren ze zeer laattijdig uitgenodigd om eraan deel te nemen.

In concreto betekent dit dat de Vlaamse Regering helemaal geen inspraak heeft gehad in het vastleggen van het thema van de conferentie, noch inzake het opzet, het karakter en de timing ervan. Het enige dat de minister is gegund, is een briefing van zijn administratie over de stand van zaken van de voorbereiding van de conferentie in de lokalen van de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Het is een aanpak die ook zal worden gebruikt voor de festiviteiten rond 175 jaar België, waarvan het programma al vastligt zodat er geen ruimte meer is voor een inbreng van de deelstaten.

Uit de slotparagraaf van het antwoord van de minister merk ik dat hij niet erg opgezet is met deze gang van zaken. Hij stelt immers dat 'de recente, unilaterale aanpak vanwege Buitenlandse Zaken in schril contrast staat met de werkwijze die werd gevolgd bij de vorige twee Belgisch-Nederlandse conferenties.' Toen was de inbreng van de deelstaten in de voorbereiding en de uitvoering gelijkwaardig aan deze van de federale overheid.

Heeft de minister zijn ongenoegen bekendgemaakt bij de federale regering? Heeft de minister daarop een respons gekregen? Zijn intussen al toezeggingen gedaan of garanties gegeven dat de Vlaamse Regering voortaan bij dat soort van activiteiten zal worden betrokken? We zijn het er wellicht allemaal over eens dat dit belangrijk is.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik deel de verontwaardiging van de heer Van Nieuwenhuysen. De heer Mark Grammens was in zijn Journaal erg boos over deze zaak. Ik ben zo mogelijk nog kwader. Vlaanderen wordt beledigd. Volgens mijn informatie zijn bovendien enkele schuchtere vragen vanuit het publiek botweg afgewezen met argumenten die Vlaanderen geen eer aandoen. Het zou ons verheugen als de minister daarover een duidelijk standpunt inneemt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb al in het antwoord op de schriftelijke vraag mijn ongenoegen over de gang van zaken geuit. Ik heb het probleem bij mijn federale collega nog niet aangekaart. Ik neem me wel voor dat te doen. Samen met de minister-president zal ik hem in de loop van januari ontmoeten. Ik zal deze zaak zeker ter sprake brengen.

Ik ben immers van mening dat de houding van de federale overheid niet correct was. Ze beantwoordde niet aan de vereisten van het beleid in een federaal België, en strookte bovendien niet met de aanpak van de vorige conferenties, toen de Vlaamse overheid wel ten volle betrokken was. Ze betekende met andere woorden een stap terug.

Het feit dat Vlaanderen hier niet bij betrokken was, is maar een van de facetten van deze conferentie. De laatste conferentie was geen succes. Het geheel was nogal diplomatiek, en had een vrij protocolair karakter. Er is dan ook niet veel inhoudelijks uit voort gekomen. Daarom is het zo belangrijk dat wij erbij betrokken zijn.

Een volgende conferentie zou een groter draagvlak moeten hebben. Daartoe moet er een grotere betrokkenheid zijn van Vlaanderen. Het gaat dan onder andere over een aantal concrete punten, zoals de inhoudelijke themabepaling, wie er uitgenodigd is en wie er spreekt. Ik heb mijn administratie gevraagd een aantal voorstellen uit te werken. Die zal ik ontvangen in de loop van januari.

Verder zal ik dit ook aankaarten bij minister De Gucht. In eerste instantie zal ik hem aanspreken over het principe, en later zal ik ervoor zorgen dat

hij onze voorstellen krijgt. Ik neem aan dat het dan bij een enkele uitzondering zal blijven, die niet voor herhaling vatbaar is.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik onthoud uit uw antwoord dat u begin volgend jaar overleg zult plegen met de federale minister. Ik zal dan ook op tijd en stond op deze aangelegenheid terugkomen, en u vragen naar het resultaat van dat overleg.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, ik zag deze week de federale minister van Buitenlandse Zaken in een politiek praatprogramma op de RTBf. Op de vraag of hij zich meer Vlaming voelde of meer Belg, antwoordde hij tot mijn groot genoegen 'Vlaming'. Het moet dus mogelijk zijn zonder veel problemen zijn Vlaamse gevoelens in deze discussie los te weken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.33 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

